

SVOBODA

РІК XIX. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. ЧЕТВЕР, 16 ПАДОЛИСТА 1911. ЧИСЛО 46. VOL. XIX. JERSEY CITY, N. J., THURSDAY, NOVEMBER 16, 1911. No. 46.

Від Адміністрації

Нинішне число „Свободи“ з технічних перешкод виходить лише на 8 сторін. Слідуюче число вийде уже в своїм звичайнім обємі.

Осторога.

Від якогось часу „Свобода“ стала поміщувати голоси люду в справах церковних і парохіяльних. Сими надсиланими з усіх усюдів статями почула ся ображена невеличка частина нашого духовеньства враз з нашим Владикою, Пр. Сотером. Сї голоси люду спонукали навіть Їх Преосьвященьство виступити з нашої орґанізації і зірвати всякі зносини з Р. Н. Союзом. Зазначуємо з притиском, що усї ті статї, які друкували ся доси в нашій часописи і які критикували поведенє деяких духовників і самого Владики, походили з духовних і робітничих круґів. Редакція „Свободи“ стояла доси осторонь від сеї „борби“ і сповняла тільки свій обовязок, наложений на неї осібною ухвалою Виділових Р. Н. Союза, зібраних на річнім засїданю в міс. вересни с. р.

Показує ся тепер, що наш Владика, виступаючи з Союза, хотів мати розвязані руки... Деякі сьвященики невдоволені з того, що наш нарід обстоює свої права, почали баламутити публичну опінію і старають ся веіма силами підкопати довірє своїх прихожан до нашої орґанізації, називаючи її радикальною, гайдамацькою, безбожною і т. и. А люди — як люди: одні знають, чого хотять і за що борють ся, а другі несьвідомі того, що довкола них дїеть ся.

Уважаємо своїм сьвятим обовязком перестеречи всїх членів Р. Н. Союза, щоби вони не дали нікому звести ся на манївцї і щоби ніяким чином не виступали з нашої щиро народної орґанїзації! Наш Владика і кількох прихильних його політиці сьвящеників намагають ся відірвати від Р. Н. Союза як найбільше число членів і стягнути їх до Союза No. 3, що — як відомо — носить назву „Християнська Любов“. Що то є той Союз No. 3, ми вже в своїм часї докладно про се писали, а хто має трошки здорового розуму, сей знає, що та нова, чисто попівська (клерикальна) орґанїзація не дає нашому народови ніяких прав. У тій орґанїзації нарід не буде мати жадного голосу; він мусить робити сліпо усе те, що скаже епископ і його дорадники-сьвященики. Було би дуже сумно, якби побаламучені тепер люди, кинули свою стару орґанїзацію, в котрій вони були одинокими ґаздами, і пішли на службу чужим богам...

Остерігаємо всїх членів нашого Р. Н. Союза, щоби вони старали ся порозуміти добре теперішню ситуацію і щоби добре надумали ся, куди їм іти і чого бажати. Виступити зі старої орґанїзації, виречи ся на завше того товариства, що стільки лїт держало високо і щиро церковно-народний прапор — не трудно, але повернути до тої орґанїзації по невчасї і то ще з розбитим серцем та з потеряними надіями — буде труднїйше! Руський Народний Союз не розлетить ся еще iзза того, що з него виступить кількадесять нетямучих членів, так як не розлетїв ся і доси з поводу заснованя нового Союза в Олифантї. Усї ті справи, які під пору непокоять уми наших визначнїйших людий, уложать ся за недовгий час самі собою, а тодї настане знова примірна згода і бажаний спокій. Треба лише трошки розваги і терпеливости.

Задля недостачі місця мусимо закінчити отсю нинїшну осторогу; за те постараємо ся в слїдуючім числї розяснити сю справу ширше і докладнїйше. Поки-що кличемо: **Не дайте ся, люди, вивести з рівноваги! Не дайте ся баламутити вовкам в овечій шкірі! Не виступайте зі своєї старої орґанїзації, щобисьте колись не жалували!**

Звіт

з річного засїданя Головного Уряду Р. Н. Союза, відбувшого ся в Джерзи Сіті, Н. Дж. на днях 5., 6., 7., і 8. вересня 1911-го року.

(Дальше).

Відділ	На ціле посм.	На пів посм.	Діти
261.	38	—	—
262.	8	6	—
263.	24	—	1
264.	29	—	—
265.	55	1	—
266.	31	4	—
267.	24	5	—
268.	38	—	—
269.	29	—	—
270.	20	—	—
271.	—	—	—
272.	16	—	—
273.	22	—	3
274.	20	3	—
275.	50	—	—
276.	23	7	3
277.	10	11	—
278.	37	8	—
279.	25	—	—
280.	17	—	—
281.	19	—	—
282.	10	9	—
283.	8	16	5
284.	8	3	—
285.	9	—	1
286.	10	—	1
287.	11	—	—
288.	19	3	—
289.	—	—	—
290.	10	—	—
291.	11	6	3
292.	18	14	—
293.	44	—	—
294.	23	3	—
295.	—	—	—
296.	27	5	10
297.	20	1	—
298.	19	—	—
299.	14	—	—
300.	45	22	—
301.	5	16	—
Разом	11.720	1.694	1.755

Під пору послїдної конвенції, число членів в Р. Н. Союзї виносило:

На ціле посмертне . . .	12.669
На пів посмертного . . .	1.761
Разом	14.430

Тепер, з кінцем місяця серпня с. р. стан членів є такий:

На ціле посмертне . . .	11.720
На пів посмертного . . .	1.694
Разом	13.414

Отже число членів Р. Н. Союза з поводу всяких ворожих аґітацій явних і скритих ворогів змешило ся о 1.016.

Число дїтий на послїдній конвенції виносило . . .	1.767
З кінцем серпня с. р. є . .	1.755
Отже і число дїтий зменшило ся о	12

По скінченім справозданю наступила коротка дискусія над ним; опісля на внесенє п. Ядловського принято справозданє головного рекордового секретаря як було читане.

На тім замкнено передполудневе засїданє.

Засїданє пополудневе отворено справозданєм контрольної комісії що до каси Р. Н. Союза, т. є. предс., кас. і фін. секр.

На внесенє п. Стеткевича ухвалено одноголосно вотум довірія контрольній комісії.

Над справозданєм п. менаджера „Свободи“ вивязала ся широка дискусія. На внесенє п. Ялечка, поперте п. Ядловським, принято се справозданє яко читане.

На внесенє о. В. Балога ухвалено п. Ів. Лянґер, від. 69, на його просьбу 50 дол. з тим, що ся сума має бути в розметї, а єсли би він утратив цїлком руку, тогди він буде мати доплату 150 долярів.

Наступило справозданє контрольної комісії що-до фінансів „Свободи“. По сїм справозданю замкнено другий день засїданя.

Третий день засїданя.

По отвореню засїданя молитвою о годині 9-ій перечитано спис урядників і показало ся, що неприсутними були о. М. Балог і п. А. Ґела, які пізнїйше оправдали свою неприсутність.

Відтак слїдувало читанє протоколу з попередного дня.

На внесенє п. Стеткевича ухвалено, щоби секретарі сформулували сей протокол так, аби він міг бути перечитаний по обідї.

Наступила дискусія над справозданєм контрольної комісії дотично фінансового стану „Свободи“.

П. Т. Каськів заявив, що всї рахунки знайшов в порядку, лиш не найшов поквітовань на деякі меншї позиції в розходах.

На внесенє п. А. Шаршоня ухвалено, щоби справозданє менаджера „Свободи“ п. К. Кирчова принято до відома яко читане, та щоби на будуче всякі виплати були роблені чеками, а там де платить ся готівкою, щоби менаджер мав на се поквітованє (крім почтових марок).

На внесенє п. Стеткевича ухвалено, щоби справозданє контр. комісії приняти до відома, та щоби контрольна комісія підписала книги менаджера „Свободи“.

Відтак слїдувало справозданє редактора „Свободи“ п. О. Стеткевича.

(Дальше буде).

Справоздане касове Р. Н. Союза за місяць вересень 1911 р.

Від.	Місцевість	$	ц.
1	Shamokin, Pa.	329	03
2	Mt. Carmel, Pa.	74	00
3	Olyphant, Pa	109	18
4	Jersey City, N. J.	51	18
5	Mt. Carmel, Pa.	93	50
6	Brownsville, Pa.	72	00
7	McAdoo, Pa.	174	62
8	Elmira Heights, N. Y.	41	18
9	St. Clair, aP.	139	64
10	Ansonia, Conn.	95	54
11	Waterbury, Conn.	33	59
12	Yonkers, N. Y.	99	18
13	Troy, N. Y.	53	18
14	St. Louis, Mo.	113	10
15	Buffalo, N. Y.	44	18
16	Lansford, Pa.	239	00
17	West Pawlet, Vt.	35	00
18	Seymour, Conn.	25	00
19	Homer City, Pa.	22	00
20	Jessup, Pa.	83	59
21	Mayfield, Pa.	22	00
23	Homestead, Pa.	89	75
24	Shamokin, Pa.	21	59
25	Trauger, Pa.	53	18
26	Belle Vernon, Pa.	28	00
27	Glen Lyon, Pa.	71	13
28	Mahanoy Plane, Pa.	232	59
29	Rhone, Pa.	85	58
30	Breslau, Pa.	94	23
31	Eleanor, Pa.	39	00
32	Trauger, Pa.	52	00
33	Northampton, Pa.	236	70
34	Old Forge, Pa.	24	59
35	Whitney, Pa.	50	30
36	Scottdale, Pa.	41	23
37	Chisholm, Minn.	80	89
38	Auburn, N. Y.	72	95
39	Syracuse, N. Y.	53	00
40	Edwardsville, Pa.	88	25
41	Westmoreland, Pa.	34	36
42	Passaic, N. J.	96	16
43	Simpson, Pa.	21	00
44	Mt. Carmel, Pa.	12	00
45	Philadelphia, Pa.	30	46
46	Plymouth, Pa.	163	00
47	Ambridge, Pa.	40	82
48	McKeesport, Pa.	99	54
49	Powhatan, W. Va.	18	00
50	Desloge, Mo.	3	00
51	Yatesboro, Pa.	53	10
52	Holyoke, Mass.	12	00
53	Pittsburg, Pa.	193	26
54	Terryville, Conn.	20	49
55	Carnegie, Pa.	102	13
56	McKees Rocks, Pa.	27	95
57	Cohoes, N. Y.	34	79
58	Ramey, Pa.	80	86
59	Leisenring, Pa.	47	95
60	Baltimore, Md.	21	09
61	Dunlo, Pa.	116	00
62	Lopez, Pa.	16	36
63	Ford City, Pa.	81	35
64	Gradatim, Pa.	7	00
65	Elizabeth, N. J.	95	36
66	New York, N. Y.	51	54
67	Butler, Pa.	9	00
68	Ansonia, Conn.	10	59
69	New York, N. Y.	16	25
70	Jersey City, N. J.	131	34
71	Franklin Furnace, N.J.	20	00
72	Alden Sta., Pa	90	54
73	Providence, R. I.	12	97
74	Granville, N. Y.	17	00
75	Mt. Carmel, Pa.	23	00
76	Newark, N. J.	36	34
77	Yorkville, O.	13	00
78	Minersville, Pa.	240	59
79	Meyersdale, Pa.	17	00
80	Pleasant Valley, Pa.	49	25
81	Baltimore, Md.	24	59
82	New Alexandria, Pa.	85	18
83	Carnegie, Pa.	11	95
84	Canonsburg, Pa.	22	59
85	Hazleton, Pa.	198	18
86	Olyphant, Pa.	11	00
87	Lancaster, N. Y.	24	36
88	Tonawanda, N. Y.	11	18
89	Simpson, Pa.	13	00
90	Centralia, Pa.	38	00
91	McKees Rocks, Pa.	39	78
92	Taylor, Pa.	63	05
93	Newburgh, O.	16	00
94	New Britain, Conn.	46	49
95	Beaver Meadows, Pa.	73	97
96	Pittsburg, Pa.	65	28
97	Marion Heights, Pa.	17	00
98	Shenandoah, Pa.	37	00
99	Wilkes Barre, Pa.	113	75
100	McKeesport, Pa.	21	79
101	Canonsburg, Pa.	—	—
102	Cleveland, O.	99	21
103	Export, Pa.	17	00
104	Perth Amboy, N. J.	101	56
105	Nicetown, Pa.	19	66
106	Chicago, Ill.	114	60
107	Sayre, Pa.	41	36
108	New York, N. Y.	95	71
109	Ellsworth, Pa.	43	54
110	Leetsdale, Pa.	38	00
111	Allegheny, Pa.	21	30
112	Cleveland, O.	20	49
113	New Florence, Pa.	50	85
114	Dunmore, Pa.	61	05
115	New Philadelphia, Pa.	39	00
116	Chisholm, Minn.	13	23
117	New York, N. Y.	50	49
118	Pittsburg, Pa.	9	77
119	Latrobe, Pa.	35	00
120	Spangler, Pa.	86	17
121	Trenton, N. J.	165	79
122	Trenton, N. J.	72	18
123	Scranton, Pa.	29	13
124	Ormrod, Pa.	33	26
125	Chicago, Ill.	—	—
126	Beaverdale, Pa.	41	18
127	Buffalo, N. Y.	55	77
128	Lorain, O.	22	11
129	Sykesville, Pa.	50	00
130	Pittsburg, Pa.	38	10
132	McKeesport, Pa.	41	04
133	Newark, N. J.	96	53
134	Ernest, Pa.	40	75
135	Smoke Run, Pa.	129	00
136	Carnegie, Pa.	29	00
137	West Seneca, N. Y.	6	00
138	Philadelphia, Pa.	7	36
139	Oil City, Pa.	31	25
140	Youngstown, O.	48	59
141	Little Falls, N. Y.	52	03
142	Elisabeth, N. J.	48	65
143	Windber, Pa.	41	50
144	New York, N. Y.	12	18
145	Altoona, Pa.	19	00
146	Detroit, Mich.	14	36
147	Allentown, Pa.	78	72
148	California, Pa.	21	59
149	West Seneca, N. Y.	27	61
150	Pittsfield, Mass.	9	00
151	Allentown, Pa.	12	08
152	Homestead, Pa.	125	50
153	Berwick, Pa.	82	31
154	Dunmore, Pa.	47	30
155	Perth Amboy, N. J.	43	32
156	Sheffield, Pa.	18	27
157	Donora, Pa.	71	29
158	Creekside, Pa.	18	00
159	Jamaica, N. Y.	32	26
160	Tower City, Pa.	29	00
162	Scranton, Pa.	47	73
163	Chicago, Ill.	12	41
164	N. Hadley, Mass.	10	59
165	Chicago, Ill.	50	13
166	Barnesboro, Pa.	45	35
167	Cumbola, Pa.	36	23
168	Perth Amboy, N. J.	37	98
169	Scranton, Pa.	48	00
171	Pittsburg, Pa.	31	08
172	Fredericktown, Pa.	26	50
173	Cleveland, O.	24	59
174	Oxford Furnace, N. J.	23	00
175	Detroit, Mich.	21	54
176	New Burgh, N. Y.	21	00
177	Vegreville, Alta., Can.	8	00
178	Manchester, N. H.	9	86
179	St. Louis, Mo.	87	25
180	Scarbo, W. Va.	22	00
181	Manville, R. I.	6	36
182	Dixonville, Pa.	67	55
183	Sunderland, Mass.	18	68
184	Whiting, Ind.	58	28
185	Hazleton, Pa.	50	20
186	McAdoo, Pa.	12	59
187	Ford City, Pa.	39	33
188	Ginter, Pa.	80	80
189	South Fork, Pa.	30	43
190	Newark, N. J.	27	78
191	Troy, N. Y.	42	59
192	Herkimer, N. Y.	37	08
193	Red Star, W. Va.	9	00
194	Minneapolis, Min.	28	18
195	Peekskill, N. Y.	19	18
196	Whiting, Ind.	45	60
197	Swoyers, Pa.	81	46
198	Port Jerwis, N. Y.	25	59
199	Whiting, Ind.	45	02
200	Syracuse, N. Y.	4	18
201	Whippany, N. J.	10	18
202	Auburn, N. Y.	17	58
203	Brooklyn, N. Y.	30	48
204	New York, N. Y.	15	02
205	Emerald, Pa.	38	78
206	Woonsocket, R. I.	21	26
207	Jeanette, Pa.	60	96
208	Kingston, Pa.	48	93
209	Carteret, N. J.	90	20
210	Westchester, N. Y.	14	00
211	Stapleton, N. Y.	20	57
212	Cleveland, O.	28	50
213	Bayonne, N. J.	40	86
214	New York, N. Y.	22	96
215	Hazleton, Pa.	66	25
217	Rochester, N. Y.	24	48
218	Youngstown, O.	22	00
219	Bakerton, Pa.	67	60
220	Chicago, Ill.	27	67
221	Chicago, Ill.	39	23
222	Mahanoy City, Pa.	99	65
223	Port Bowkley, Pa.	30	00
224	Belle Valley, O.	28	09
225	Desloge, Mo.	51	00
226	Hammond, Ind.	15	00
227	Derry, Pa.	59	55
228	St. Clair, Pa.	23	60
229	Scranton, Pa.	112	22
231	Centralia, Pa.	16	17
233	New York, N. Y.	20	47
234	Elizabethport, N. J.	54	36
235	Rossford, O.	33	18
236	Ambridge, Pa.	6	14
237	Chester, Pa.	42	83
238	New Alexandria, Pa.	5	00
239	Philadelphia, Pa.	61	79
240	Phoenixville, Pa.	11	00
241	Newark, N. J.	16	49
242	Hawthorne, Ill.	21	72
243	West Pullman, Ill.	13	74
244	Bellefonte, Pa.	12	18
245	Trenton, N. J.	46	31
246	Crompton, R. I.	12	03
247	Wilmington, Del.	33	99
248	Coatesville, Pa.	33	94
249	Nanticoke, Pa.	36	36
250	Pittsburg, Pa.	81	86
251	Cleveland, O.	23	67
252	Northampton, Pa.	22	18
253	Lopez, Pa.	57	93
254	New Britain, Con.	20	76
255	West Newton, Pa.	30	02
256	Ronco, Pa.	19	77
257	Spring Valley, N. Y.	18	41
258	W. E. Pittsburgh, Pa.	25	18
259	Chicago, Ill.	30	62
260	Taylor, Pa.	42	66
261	Taylor, Pa.	38	60
262	Ansonia, Conn.	11	54
264	Juliet, Ill.	29	00
265	Taylor, Pa.	58	94
266	Glen Lyon, Pa.	33	36
267	Kingston, Pa.	27	36
268	Duquesne, Pa.	39	00
269	East Chicago, Ind.	29	00
270	Youngstown, O.	—	—
271	Troy, N. Y.	37	99
272	Delano, Pa.	15	00
273	Hudson, N. Y.	32	00
274	Youngstown, O.	23	31
275	Perth Amboy, N. J.	53	10
276	Ambridge, Pa.	28	75
277	Hartford, Conn.	16	49
278	Wilkes Barre, Pa.	41	47
279	Glen Campbell, Pa.	28	75
280	Stockton, Pa.	25	40
281	Manchester, N. Y.	17	00
282	Syracuse, N. Y.	13	72
283	Auburn, N. Y.	19	72
284	Rome, N. Y.	9	77
285	Glassport, Pa.	9	00
286	Lorain, O.	16	64
287	Carnegie, Pa.	11	00
288	So. Betlehem, Pa.	23	37
290	Clarksburg, W. Va.	13	60
291	Brooklyn, N. Y.	14	54
292	Detroit, Mich.	25	85
293	Duquesne, Pa.	47	60
294	Madera, Pa.	32	52
296	New Kensington, Pa.	38	25
297	Dravosburg, Pa.	21	59
298	Holden, W. Va.	40	50
299	Kent, Pa.	9	25
300	Johnstown, Pa.	59	08
301	Chicago, Ill.	16	53
302	Iggelsville, Pa.	30	80
304	Hailwood, Pa.	16	50
306	Cumbola, Pa.	38	95

Прихід за вересень єсть $13.551.57

РОЗХІД:

Посмертне по бл. п.:

Николаю Репа, St. Louis, Mo.	1.000.00
Тимкови Вітик, Bakerton, Pa.	126.00
Стефанї Цар, Yonkers, N. Y.	1.000.00
Стефанї Тезбір, Peekskill, N. Y.	1.400.00
Данькови Ґарґера, Glen Lyon, Pa.	700.00
Іванї Ґресь, Minersville, Pa.	1.000.00
Оленї Загочевській, Ansonia, Conn.	400.00
Марії Боївка, Mahanoy Plane, Pa.	400.00
Аннї Женьчак, Pittsburg, Pa.	200.00
Аннї Сломска, Franklin Furnace, N. J.	400.00
Мелянії Механїцкій, Northhampton, Pa.	400.00
Аннї Ярощак, Plymouth, Pa.	400.00

Запомога для:

Павла Какуна, Scranton Pa.	200.00
Марії Домбровскої, Mt. Carmel, Pa.	200.00
Йосифа Тенча, Plymouth, Pa.	100.00
Григорія Мута, Simpson, Pa.	100.00
Орґан Р. Н. Союза	1.358.80
Завдаток на календар Р. Н. Союза на рік 1912	600.00
„Свобода" за друки для Р. Н. Союза	336.70
Платня Головних Урядників	270.00
Нагорода Орґанїзаторів	156.12
Відзнаки для Р. Н. Союза	800.00
Адмінїстрація за жовтень	94.73
Розхід за вересень є	$11.642.35

Зіставлене:

Прихід за вересень єсть	13.551.57
Готівка з кінц. серпня була	87.379.05
Весь прихід разом єсть	$100.930.62
Розхід за вересень єсть	11.642.35
Готівка з кінцем вересня остає	$89.288.27

З того:

Фонд сирітський	46.766.79
„ резервовий	21.422.64
„ народний	3.956.34
„ бідних	6.376.04
„ еміґраційний	1.605.88
„ розпорядимий	9.160.58
Разом	$89.288.27

Ів. Мартон, заст. предс.
А. Шаршонь г. кас.,
С. Ядловський г. ф. секр.

ДРУК БЕЗ ДРУКАРСЬКОГО ЧОРНИЛА.

Вже кілька лїт тому назад почали в промислових кругах звертати увагу на се, чи не можна видумати способу друкованя книжок і часописий без друкарського чорнила. І ось в однім з анґлїйських журналів The Technical Magazine подають якраз винахід друку без чорнила. Винахідником є анґлїйський інжинїр, якого імя поки що остає в тайни. Пробу зробив він случайно. Коли підчас досьвідів електричних він потиснув гріш, який йому випав з кишенї і покотивсь по столї, до вогкого паперу на металевій підкладцї, побачив на велике зчудоване, що на папері осталась відбитка сеї монети. Сейчас прийшло йому на гадку, чи ба з сего не користати. Він спробував сего досьвіду кілька разів а бачивши успіх, став над сим дальше працювати. Тому якраз 12 лїт. Тепер сей винахід удосконалений о стільки, що справдї можна в сей спосіб друкувати без уживаня чорнила. Папір мусить бути відповідно до сего приладжений, що робить ся при виробі. Отже при новім способі друкованя не треба буде накладати на пресу валка з друкарським чорнилом. Ся часть машини стала тепер зовсім злишною. Друк буде відбиватись на папері, по котрім пущена електрична струя. Залежно від металю, якого вживатись буде на підклад, можна буде друкувати ріжними красками. Але не лиш саме письмо буде можна відбивати; буде мож робити ріжнобарвні образи, які тепер дають чимало працї, позаяк треба їх друкувати тілько разів, кілько красок мають. Коли сей винахід вийде в житє, принесе він значний переворот в друкарській штуцї, бо зменшить значно час працї, робочу силу і, як обчислено, видатки на папір, що тепер пожирає великі суми гроша.

КАЛЄНДАР.

ПАДОЛИСТ.

н.ст.	Дні	Руські сьвята
16	Четвер	Айталя, Іосифа
17	Пятн.	Іоаникія преп.
18	Субота	Галактіона м.
19	Неділя	23. Павла еп. Кл.
20	Понед.	Єронима, Лаз.
21	Вівтор.	Михаїла Арх.
22	Середа	Онисифора

НОВИНКИ.

¶ Січиньский на волі! В нюйорській часописи „New-Yorker Staats-Zeitung" ч. 270 з дня 11-го с. м. читаємо таку сензаційну депешу: „Відень, 10. падолиста. Зі Львова доносять, що убийник галицького намісника, ґрафа Потоцкого, руський студент Січиньский, утік із станиславівської тюрми. Поліція докладає всіх сил, щоби втікача зловити, але доси не можна попасти на ніякий слід, бо плян утечі був вже здавна приготований і з найбільшою осторожністю переведений". — Сю вістку треба брати з резервою, бо вона може бути звичайною дневникарською „качкою". На кождий случай ся депеша потребує ще офіціяльного потвердженя.

¶ Памятник Маркіяна Шашкевича на підлиській горі. Справді можемо авторови інж. п. Лушпиньскому поґратулювати інвенції помислу памятника Маркіянового на підлиській горі. Складає ся він з двох частий, елєментарно від себе відрізневих, а прецінь естетично з собою споєних в одну, гармонійну, милу цілість. Спідна часть памятника, камінна, масивна будова, 1½ метра в фундаменті в земли, а 6½ м. над землею, в споді 5 м. широка, в горі вузша, нагадує нам зі старинних часів, піраміду єгипетських фараонів, — верх памятника зелізний 18 метровий хрест конструкції зелізних мостів, з якого 3 м. для обезпеки від вітру і бурі — вмуровано в камінній підставі, нагадує нам з найновійших часів помисли з вистави париської, вежу Айфля. У споді памятника старина, в горі новітність. І характеристика способу будова обох частий відмінна. Коли при будові спідної камінної части, як при будовах старинних єгипетських будівель, видимо хмари робітників, мулярів, помічників, сотки фір звозячих будівельні матеріяли, камінь, вапно, пісок, руштовання, коли чуємо гамір, крик, накликуваня до поспіху наставників, коли чуємо лоскіт джаґанів, бігів, молотів оброблюючих тяжке камінє до будови, — то при будові зелізного хреста видимо всего двох слюсарів з спритної і солідної робітні п. Стефанівського, котрі спокійно а з поспіхом складають приладжені вже штаби зелізні до купи і мудро та проворно нютують їх; нютують а не стягають їх шрубами тому, щоби якийсь злобний чоловік не захотів колись шрубы розшрубовувати. Яка ріжниця в часі роботи; нім мулярі поставлять один метр в гору своєї будови, зручні слюсарі вже за той час кілька метрів поспішили в гору. А якіж всесторонні та глубокі рефлєксії викликує сей Маркіяновий памятник. Спід памятника, подоба старинних пірамід, се темнота, непоборотність, малий поступ, — верх хреста в подобі вежи Айфля, — се прямоване до сонця правди, просьвіта, культура, скорий поступ новочасности. А чиж згадуючи часи Маркіянові, той камінь у споді, не нагадує нам той тяжкий камінь, ретроградности, пониженя народного, той тяжкий камінь мертвеччини язикової, званої препоганим „язичієм", що давило тоді серце народу. Безсмертний Маркіян сьпівав: „відкинь той камінь, що ти серце тисне!" се заслуга Маркіянова, що сей анахронічний нині камінь зістав у споді, — а понад ним зняла ся скоро і бистро, як той хрест високо на Маркіяновім памятнику, люба мова народня, мова рідня і гень, гень широко і далеко залунали могучим, звінким гомоном слова Маркіяна понад Сян і Бескид, понад Кавказ і Чорне море. — А. Л. („Діло").

¶ Польська педаґоґія. До чого доходить україножерне божевілє польських педаґоґів, про се говорить факт, який став ся 23 м. м. в жіночім утраквістичнім учительськім семинари в Перемишли, а який своєю брутальністю і цинізмом переходить уже всякі границі. Згаданого дня учитель тогр семинара Ляйберґер, вшехполяк з Познаня, який не від нині дасть ся в знаки ученицям-Русинкам і систематично спихає на них усі школярські сваволі, які діють ся в клясах, допустив ся ось-чого: Йдучи коритарем, зустрів ученицю-Русинку О. Т. і почав її „упоминати" такими словами: „Ty ulicznico jedna, jeśli się nie będziesz uczyć, to cię wybiję po mordzie i tą palicą!" — і погрозив вишнівкою, такою як ті, що були в „арсеналі" підчас процесу 101. Учениця, наробивши крику, втікла до кляси, де її товаришки, довідавши ся, що стало ся, почали кричати. Входячи на сей крик до кляси, п. Ляйберґер зустрів на порозі вже иншу ученицю-Русинку, М. К., до якої крикнув: „Ty ulicznico jakaś, dlaczego krzyczysz?!" А коли та відповіла „piękne za nadobne", відповідаючи: „Może Pan sam ulicznik!" — вшехпольский педаґоґ так сильно вдарив її в лице, що та впала і зімліла.

Того самого дня по полудни відбула ся в сій справі учительська конференція, на якій порішено затушувати справу, видаючи божевільного україножерством педаґоґа за „варията".

Додамо, що п. Ляйберґер взагалі поводить ся так, що надається радше на „Ваську Красного" до публичного дому, як на учителя до жіночого семинара. Так прим., як котра з учениць має книжку спільну з товаришкою, він позволяє собі на такі уваги: „Jak będziesz miała męża, to także będziesz się z nią dzielić?!"

Ось такі то польські „учені" насаджують на Галицькій Руси „висшу культуру".

¶ По виборах. Американські часописи розписують ся дуже широко про вислід сегорічних виборів. Подаємо що важнійше до відома наших читачів. І так: в нюйорськім стейті побідили републиканци і незалежні демократи. Партія „Tammany", на чолі котрої стоїть знаний корупціонист Charles F. Murphy, стратила свою дотеперішну контролю над стейтовою леґіслятурою. Будучий сойм буде складати ся із: 99 републиканців, 1 посла з незалежної лїґи, 1 соціялїста і 49 демократів (властиво Мурфикратів, що тримають ся політики свого вождя Мурфого). В теперішнім соймі було: демократів 85, републиканців 63, з індепендентної лїґи 1 і незалежний демократ 1. Заряд міста Ню Йорку лишив ся поки-що в руках дотеперішної партії (Tammany).

Сенат стейту Ню Джерзи буде складати ся з 12 републиканців і 9 демократів; палата репрезентантів (assembly) — з 39 републиканців і 21 демократів. В минувшім соймі було: 42 демократів і 18 републиканців. В місті Джерзи Сіті вибрано поновно маййором демократа Вітпена. Враз з ним перейшов цілий демократичний тікет.

Маййором міста Сінсінаті, Огайо (місце уродженя през. Тафта) вийшов демократ, а так само стало ся в Клівлєнді і в Колюмбус.

Ню Мексіко, один з нових стейтів, опинив ся в руках демократів, завдяки нюйорському видавцеви Hearst-ови, котрий в часі виборчої кампанії видавав навіть одну часопись по іспаньски. Стейт Кентокі лишив ся в руках демократів, Род Айленд — в руках републиканців. Маййором Філядельфії вийшов кандидат реформи, Блянкенбурґ. — Місцеві часописи впевняють, що при теперішних виборах зістали взагалі побиті усі ті, що в який небудь спосіб надуживали свого становиска і не числили ся з голосами люду.

¶ Напад бандитів. З Мемфіс, Тен. доносять таке: Дня 1-го с. м. шістьох замаскованих бандитів задержали особовий потяг желїзниці Рок Айленд, відчепили від потягу льокомотиву і почтовий ваґон, та присилували машиніста відїхати з ними. Найшовши ся з льокомотивою і пакунковим возом у значній віддалї від решти возів потягу, обрабували почтові мішки, розбили нітроґлїцериною обі касі, та на щасте, не найшли у них нічого. Пасажирів не чіпано. Сьмілий бандитський напад був би удав ся цілковито, колиб нараз не появила ся на закруті льокомотива, якої на недалекій стації уживано до пересуваня возів. Бандити на її вид з поспіхом утікли і по них пропав всякий слід. (х)

¶ Молодий польський злочинець. В департаментальних склепах Ітона в Вінніпеґ, Канада, лучила ся на днях досить голосна афера стрілянини, якої актором був 17-лїтний польський молодець, Юзеф Остри, котрий „загостив" був до згаданого склепу в цїли крадежі. Нічний сторож, чуючи людський хід, поспішив в ту сторону, та не далеко йшов, як побачив наставлений до него револьвер а потім дав ся чути і подвійний стріл. Сейчас позбігали ся й инші сторожі і молодого злодія зловлено а потім віддано в руки поліції.

¶ „Імператор", найбільший канадійський пароход на великих озерах затопив ся з пшеницею в дорозі із Форт Вілям до Мидленд. На ньому находило ся 310.000 буш. пшениці. Глубина води в тім місци була на 25 стіп. Пароход мав наїхати на скелю і се було причиною його затопленя.

¶ Побитє Кука. В Копенгаґі мав перед кількома днями голосний свого часу Кук виклад про відкритє північного бігуна, якого однак — як йому доказано — не видів на очи. В дорозі до льокалю витали його товпи ворожими демонстраціями. Кричали: „Геть з Куком! Обманець!" і т. д. Демонстраціи ті товаришили Кукови до самого льокалю і повторили ся, коли Кук вийшов на естраду. Публика кричала: „Біґуновий обманець! Викинути його! Убити його"! По приверненю спокою Кук при помочи скіоптикову описав свою виправу до північного бігуна, нападаючи при тім на Пірія, котрому закидав підкупство, крадіж і т. д. По викладі, коли Кук вертав до дому, демонстрації повторила ся, при тім Кука побито.

¶ Месть зрадженого. Із Скваряви жовківського повіту виїхав перед кількананцятьма місяцями до Америки тамошний селянин Федько Керницький. В часі його неприсутности жінка його навязала зносини з односельчанином Сторожаком. Повідомлений про се Керницький приїхав з Америки до дому, щоби пімстити ся. Свояки Керницького держали в тайні речинець його повороту, а коли він приїхав, завели його до мешканя жінки, де якраз перебував Сторожак. Тоді ціле товариство кинуло ся разом з Керницьким на Сторожака і почали його бити. Сторожакови удалось вирвати ся і вибічи на подвірє, але тут допали його розлючені местники і били так довго, аж із Сторожака зробила ся безобразна маса. Кров, мозок і кусники тїла поприлипали до стїн хати та до огорожі. Жінка Керницького диким криком заохочувала бити Сторожака. Остаточно местники стямили ся і розбіглись а Керницький удав ся до жандармерії і сам признав ся до діла.

¶ Страйк в редакції. В редакції будапештенського німецького дневника Pester Lloyd, обильно субвенціонованого правительством прийшло в минулий понедїлок до страйку. До страйку прийшло ось як: В ночи з суботи на недїлю о год. 1·30 по півночи почали з Відня телєфонувати престольну промову царгородського падишаха, але стеноґрафи не хотїли вже її писати, бо їм саме скінчив ся час нічного дижуру і всі пять пішли домів. Нічний редактор д-р Жиґмонт Шілєр не мав иншої ради, лише мусів станути коло телєфону та списувати престольну бесіду султана. Але стеноґрафам того не дарував і в понедїлок рано, вилаявши їх простими словами, заявив їм, що в порозуміню з шефом-редактором Жиґмонтом Зінґером, рішив звільнити їх від обовязків в редакції. Стеноґрафи приняли се до відома, а пополудни повідомили про се рішенє всїх співробітників Pester-Lloyd а. І стала ся в редакції правительственного орґану нечувана подія: Всї стеноґрафи і майже всї співробітники дневника почали страйк і зібрали ся на страйкову раду в однїй каварнї. До страйку не прилучило ся лише двох співробітників, котрі є рівночасно й державними функціонарями, а один співробітник „страйкував на половину", бо в редакції не сидів, але присилав рукопись до друкарні зпоза редакції. Цілий сей страйк однак довго не тревав; ледви від 5-ої год. пополудни до 10-ої в ночи (в понедїлок). І шеф-редактор Зінґер пішов до Каноси; прийшов в ночи до каварнї до страйкерів, перепросив усїх, а особливо стеноґрафів за обиду, заявив, що всїх стеноґрафів приймає назад і просив ціле „тїло страйкерів" вернути до працї. Всї вернули і страйк скоро скінчив ся. А все через тоту турецьку престольну промову. Як би слова володаря з над „золотого рога" були наспіли скорше, не була би редакція півофіціяльного орґану королївского правительства осквернена масонським страйком, способом борби пролєтаріяту, який Pester Lloyd все поборював і поборюватиме і на будуче.

¶ Невагодини в домі Тозеллїх. Родинні справи панї Тозеллї, бувшої жінки саксонського короля знову запутали ся фатально. Як звісно, обоє Тозеллї мали розвести ся. Тозеллї оголосив в часописях, що опублікованє записок його жінки в париськім дневнику Matin а потім в книжковім виданю, було з її сторони нетактом, подиктованим жаждою зиску. Дальше стверджує він, що фінансово є від жінки зовсім независимим та що зі своїх доходів покривав часто домовий дефіцит. На се панї Тозеллї відповіла в Matin-i, що вона зовсім удержує чоловіка, котрий не має навіть сорочки заплаченої власними ґрішми. По тих ревеляціях наступила нараз згода. Панї Тозеллї повернула до своєї віллї у Фієзолє, де люди бачили їх, як примірно проходжувались під руку. Але се був лише підступ чоловіка, котрому ходило о те, щоби жінка привезла йому сина. Користаючи із спільного побуту, Тозеллї втік з малим синком і пропав без слїду.

„SVOBODA" (LIBERTY)
THE RUTHENIAN WEEKLY
Published every Thursday at
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Published by
The Little Russian Nat'l Union
of America.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand St., Jersey City, N. J.

K. KIRCZOW, manager
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Terms: Two dollars a year.

The largest circulation throughout the United States, Canada and Europe. The only advertising medium. Rates furnished on application.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

„СВОБОДА"
часопись для руского народа в Америці і орган „Р. Н. Союза", виходить що тижня в четвер і коштує:

в Америці на 12 місяців $2.00
до старого краю на 12 місяців ... $2.50
в Америці на 6 місяців $1.00

Оплачувати ґазету треба всегда з гори.

Адреса:
„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.
Число телефону 498.

Дописи.

З Elizabeth, N. J.

Пару тижнів тому, бо ще в числі 39-ім „Свободи" з 28-го вересня с. р. ми написали про се, яким то жемчугом-попом ущасливив нас наш general vicar, С. С. Ортинський. Днесь хочу доповнити попередну допись. Нехай наші читачі самі з неї осудять, яке „золоте серце" мав наш піп Сусалев-Волощук, та яких людий добирає собі наш епископ, і чи таке його поступоване може причинити ся до піднесеня поваги нашої церкви і обряду.

Не дивниця, що піп Сусалев поступив в спосіб негідний просьвіченої людини з нашими комітетовими, коли він по варварськи поводив ся навіть з своїм собратом по чині, сьвящеником. Отже до річи.

І стало ся, що батюшка Сусалев-Волощук дістав приказ з епископської канцелярії „муфувати" з Елізабет. Та сим разом політика нашого епископа, примінювана до хлопів, обернула ся проти нього самого. Батюшка, дістаючи з еп. канцелярії безнастанні „наставленя" іґнорувати волю народа, то є тих, що його оплачують, порішив раз, для відміни, зіґнорувати також і приказ тої „власти". І тому дістави приказ, заявив холоднокровно, що на „муфоване" має еще час.

Тимчасом прибув до Елізабет новий сьвященик і йде до парохіяльного помешканя. Ба, у нім сидить ще батюшка з родиною. З трудом позволив йому батюшка переспати ся на канапі. Ранком пішов наш сьвященик на місто, і вернув до парохіяльного помешканя доперва аж третого дня. Батюшка все ще сидить. Знов не було де спати. Та батюшка з християнської любови змилував ся над ним тай каже: „Лягай на землю, на диван. Тепер літо, то не буде зимно спати на земли". Сьвященик представляє батюшці, що річи і дім не його власність, лиш парохії, та що батюшка більше як тиждень тому дістав приказ від епископа опустити парохію. Бородач на се відповів, що се його мало інтересує, але переночувати свого наступника він не має де, бо на ліжках спить він і його діти. Сьвященикови не лишило ся нічо иншого, як піти до готелю спати.

Ранком йде сьвященик в товаристві одного куратора опять до парохіяльного дому. Батюшка ані гадає опорожнити помешканя. Слово по слові і показало ся, що батюшка не може опустити помешканя, бо не має за що. І парохіяни для сьвятого спокою змилосердили ся — не над батюшкою — але над його дітьми, зложили між собою 40 дол. та батюшка доперва тоді узнав за відповідне опустити парохію, та піти „на склад" до того, хто його післав був до нашої парохії.

І видно, що епископ все ще має більше довіря до батюшки, як до цілої нашої парохії, бо як благословив церков в Carteret, то так „погуляв" собі на проповіди, що ледви опинив ся аж в Елізабет, в коршмі. І нуж бештати елізабетських коршмарів, що се гадюки, що хочуть розказувати у „його" церкві та „його" сьвящениками, хоч до сего не мають ніякого права (!?). І хто зна, як далеко був би ще зайшов, колиб не люди, які так одушевили ся тою проповідию, що гурмою стали виходити з церкви. Га, тяжка справа, коли нашому епископови так подобала ся батюшкова борода і його подвиги, що за ним плакав аж в чужій церкви на проповіди.

А тепер дещо про коршмарів.

Правда, у нас ще нема церкви такої, яка би повинна бути, тілько мала капличка; але хто про ню старав ся? Чи не коршмарі? А у Шамокін, Па. есть найкрасша церков на цілу Америку. Хто постарав ся о ню, хто її вибудував, хто гроші давав? Чи може епископ? Ні, коршмарі і бізнесмени, а з ними цілий добрий руський нарід. А днесь епископ хотівби ту церков дістати в свої руки. Але там суть старі „коршмарі", мудрі і не вчера приїхали з краю; і вони не дали її і не дадуть. Так само і наші коршмарі; колиб були приїхали разом з шамокінськими з краю, то епископ був-би певно не дістав і тої каплички. — Та тепер ми скажемо лиш одно: коли наш епископ буде і дальше з народом поступати так, як зачав, то буде міг сам в ній відправляти разом з своїм батюшкою.

Коршмар.

З Providence, R. I.

Сим подаю до відомости Вп. Добр. в Правіденс, Р. Ай., котрі складали датки для Івана Бердули на шифкарту, що комітетові, котрі занимали ся збиранєм тихже, т. є. Ник. Храпливий, Йосиф Кільчицкий і Л. Зирочок доручили мені $36.85. На сю квоту зложили ся слідуючі особи: Н. Храпливий 5 дол.; Л. Зирочок 2 дол.; Й. Кульчицкий 1.50; по 1 дол.: Й. Подедворний, І. Цахолік, Г. Бобер, В. Підгородецький, І. Настасовський, П. Юрківський, С. Новоженець, А. Ґурняк, О. Рекрут, К. Ревуцький, М. Бісюк, Я. Лаврів, С. Струмецький, М. Помаранський, Г. Билар (жид) і Ю. Снігур; А. Мельник 60 ц.; по 50 ц.: М. Сьвідер, С. Кендибалюк, І. Дашкевич, Д. Зубик, Е. Секел, І. Стус, Т. Хвала, М. Ониськів, Д. Рекрут, П. Ухач, А. Дроздовська, І. Франків, С. Качур, Й. Бекенбах і П. Накопінський; Й. Пільшка 35 ц.; П. Любінецький 30 ц.; по 25 ц.: Р. Лугавцов, Ф. Торг, К. Скарбек, І. Гумлак, В. Ониськів, М. Ониськів, Р. Лехман, В. Дерлиця, Д. Барановський, П. Каліновський, І. Слонка, Д. Крутий і Б. Студзінський; М. Олійник 15 ц.; Н. Лучка 10 ц., Н. Н. 10 ц. — Разом 36 дол. 85 ц.

З тих гроший купив я шифкарту і зелізничий білет аж до Тернополя за 34 дол. 40 ц. в фірмі Кунашевського, 179 E. 3-rd St. New York, а 2 дол. 45 ц. дало ся І. Бердулі до рук. Крім того п. Кунашевський звернув висше згаданому 2 дол., позаяк тогди були шифкарти потаніли. Усім жертводавцям складаю сердечну подяку.

Вкінци пару слів до Вас, правденські робітники! Не раз я Вам говорив, абисьте вступали до орґанізації, але щож, один відповідав: „Е, що там мені по якійсь орґанізації! Я незадовго поїду до краю!" Другий знов говорив, що волить ті гроші пропити, а инший знов казав, що єсть здоров і не потребує гроший по смерти, а були й такі, що просто висьмівались і т. п. Іван Бердула належав також до того сорта людий, що то їм нічо не треба. Однак сталось инакше — упав і окалічів на ноги. Вилежав пару тижнів в шпитали, а опісля давай простягати руку, як жебрак. Приїхав до Америки здоровий, а відїхав калікою, і як же тепер утримає жену і діти? Се вже другий такий случай лучив ся, а з тих сумних случаїв повинністе научити ся, що не треба собі легковажити орґанізації.

А ну но, покиньте уже раз легкодушність і всі як один вступайте до нашого Товариства, котре за 50 ц. на місяць виплачує членови в разі хороби 5 дол. на тиждень і доктора. А 50 ц. може кождого стати на місяць, бо нераз в вечер більше пустить ся, а до того часом і голову не цілу виносить ся...

Не говори, Брате, що Ти здоров нині, бо не знаєш, що Тебе завтра чекає і чи дочекаєш вернути до краю. Тут в Америці можеш сподівати ся на кождім кроці нещастя і смерти, а опісля виглядає дуже ганьбляче і підло простягати руки по милостиню. — Встид і ганьба!

Я маю надію, що тепер мій голос не буде вопіющим в пустини, що всі як один зґуртуєтесь під наш прапор, тай запевните свою будучність і своїх дітий, бо сеж ходить о Ваше добро, сеж Ваш сьвятий обовязок! — Гаразд!

Омелян Рекрут.

Іскри і огонь.

1. Чому в нашій греко-католицькій церкві є два вікарії ґенеральні? — Бізовно, один про Галичан, другий про Угорцян.

2. Чому в катедрі нема іконостасу? — Бізовно, се після нашого восточного прекрасного обряду.

3. Чи діжде ся американьска Русь целібату?

4. На кого записана церков в New York-у?

5. Чому о. Ґорзо не переписує своєї церкви на епископа, а на других налягає, щоби записували?

6. Чому Йосиф радить гр.-кат. Церквою, а не підписує ся на письмах з канцелярії епископської?

7. Хто найбільше тішить ся, що помер о. Н. Стефанович?

8. Коли наші люди будуть збирати підписи проти того, що привіз булю?

9. Чи будуть епископа працівати з парадою, чи без паради?

10. Чи люди чують ся обраҗені, що епископ назвав їх хрунями?

11. Чи люди будуть платити дальше катедратікум, чи заштапують?

о. Ґорзо! Ви спеціаліст від іскри, нуже не охабте вас без ответа на сих 11 питань. — З почтенієм

Н. Н.

На українську читальню в Охримівцях, п. Збараж зібрано за почином Ів. Брика і Мих. Горбач в Newark, N. J. отсі жертви: А. Глубіш 2 дол.; М. Горбач, І. Врик, Г. Орнавка, О. Гупало, В. Чуй, Д. Животко, М. Долиний, Ю. Добровольська і К. Шумліч — по 1 дол.; І. Дячун, А. Зволінський, С. Гурман, М. Демчук і Марія Дармограй — по 50 цент.; Л. Зьобровський 45 цент.; С. Шумліч 25 цент. — Разом $14.20. Сю квоту (68 кор.) вислав Мих. Горбач на руки Теод. Шуста в Охримівцях дня 17. жовтня с. р. через канцелярію Бр. Сулковского в Newark, N. J. Число посьвідки 39348.

НА ВІЧЕ! НА ВІЧЕ!

Заходом Товариства „Запорожська Січ" в Вунсокет, Р. Ай.
відбуде ся
дня 30-го падолиста с. р.
(Chicken Day) на Kluchis Hall 44 Social Str., Woonsocket, R. I.

ВЕЛИКЕ НАРОДНЕ ВІЧЕ

в справі фонду ім. Мирослава Січинського і бл. п. о. Ник. Стефановича на „Рідну Школу" в Галичині.

Початок о год. 2-ій по полудни.

Родимці з Род Айленд! Не лишаймось позаду других! Покажім, що і нам дорогі суть імена заслужених мужів!

Дооколичні Братства! поспішіть з помочию в народній справі!

Просить ся о як найчисленнійшу участь.

За Комітет:
Т. Магаляс.

ALLEGHENY, PA.

ВСЕНАРОДНЕ ВІЧЕ

в справі фонду на „Рідні Школи"
відбуде ся
в неділю, дня 19-го падолиста 1911 р.
о год. 5-ій пополудни, в Liberty Hall (на Вуджерон).

Комітет запрашає всіх Русинів з околиці. — До побачення.

Головний Уряд „Р. Н. С." на роки 1910—1912:

Духовний управитель:
о. Мих. Балог, R. 9, Box 8. Butler, Pa.

Предсідатель:
Дмитро Капітула, McAdoo, Pa.

Місто-предсідателька:
Марія Черемшак, Trenton, N. J.

Місто-предсідатель:
Іван Мартон, Whiting, Ind.

Секретар рекордовий:
Теодосій Лабовський, Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловський, Box 76, Jersey City, N. J.

Касієр:
Алексій Шаршонь, 524 Pine and Franklin St., Shamokin, Pa.

Контрольна Комісія:
о. В. Балог, Whiting, Ind.
Константин Поступак, McAdoo, Pa.
Теодозій Каськів, Newark, N. J.

Радні:
Іван Ґлова, Shamokin, Pa.
А. Стефанович, Ambridge, Pa.
Й. Ялечко, Ramey, Pa.
С. Маркевич, New Alexandria, Pa.
В. Левчик, Elizabeth, N. J.
А. Добош, Lansford, Pa.

Орґанізатор:
Ількo Моранець, 1441 Emma Street, Chicago, Ill.

Головна Канцелярія „Р. Нар. Союза" находить ся під числом 83 Grand St., (у власнім домі) Jersey City, N. J.

РУХ В ВІДДІЛАХ Р. Н. СОЮЗА.

Алентавн, Па. Братство сьв. Арх. Михаїла, від. 147, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбуде ся дня 19-го падолиста с. р. в галї М. Паладінин, Tilgman St. Всї члени мають на тім мітінґу явити ся і вирівнати всї залеглі довги. Неявивший ся член буде караний 50 ц., а урядник 1 дол. Позамісцевим членам подаю свою адресу: George Luciw, 622 Second St., Allentown, Pa. — А. Трач, предс.; Ю. Луців, секр.

Шікаґо, Ілл. Братство сьв. О. Николая, від. 106, повідомляє всїх своїх членів, що дня 26-го падолиста с. р., о 1-шій год. пополудни, відбуде ся мітінґ, на котрім мусить бути присутний кождий член під загрозою кари 50 центів. — Я. Оленець, предс.; Т. Кущак, секр.

Юнґставн, О. Братство сьв. Арх. Михаїла, від. 140, повідомляє всїх своїх членів, що дня 19. падолиста б. р., зараз по Службі Божій, відбуде ся мітінґ, на котрім має явити ся кождий член під карою 50 ц., а урядник 1 дол. Довгуючі члени мають вирівнати всї свої залеглості, бо инакше стратять право до запомоги, а крім того зістануть виключені з Братства і з Р. Н. Союза. — Ал. Литвин, предс.; В. Скиба, секр.

Кінґстон, Па. Братство сьв. Арх. Михаїла, від. 208, повідомляє всїх своїх членів, що дня 19. падолиста с. р. відбуде ся мітінґ, на котрім будуть полагоджувати ся дуже важні справи. Рівночасно подає ся до відома, що наше Братство буде сьвяткувати торжественно празник свого патрона в недїлю дня 26-го с. м. Кождий член має явити ся на се торжество у звичайний галї о год. 8-ій рано. Хто не прийде, заплатить 2 дол. кари. — М. Манкович, секр.

Елізабет Порт, Н. Дж. Товариство „Запорожська Січ" від. 234, повідомляє своїх членів, що дня 18. листопада с. р. відбуде ся в галї Цюрчака, 154 Front St. 3 квартальний мітінґ. Початок о год. 6.30. Кождий член має явити ся, бо суть до полагоджена важні справи. Хто не явить ся, заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — Л. Малафій, предс.; І. Ґенеґа, кас.; М. Ґаліпович, секр.

МАЙНЕРСВІЛ, ПА. Братство сьв. О. Николая, від. 78, повідомляє всїх своїх членів, що дня 19-го падолиста с. р. відбуде ся в дотеперішнім місци звичайний мітінґ, на котрім члени мають оглянути замовлену братську фану. Взиває ся всїх довжників, щоб як найскорше вирівнали всї свої залеглости і то зараз, а не аж по 3-ох місяцях! На мітінґи просить ся ходити точно, а не як досі бувало, що на 241 членів, належачих до Братства, приходить на мітінґ 45—50. Так дальше не може бути, бо така робота не доведе до кінця! — В. Крамар, предс.; Й. Вайда, секр.

Представленя, Концерти і Балї.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Позір! Родимцї! Руське Товариство Тисьменица в Ню Йорку, від. Р. Н. Союза 144, устроює дня 18-го падолиста с. р. пятьлїтний ювилей свого істнованя в Henington Hall, під ч. 214—16 друга улиця, Avenue B. Початок о 7-мій год. вечер. Вступ від особи 25 цнт. Запрошуємо всїх нюйорських Братів і Сестер. Прибудьте, а не пожалуєте! Часть чистого доходу призначена на Український Народний Дім в Ню Йорку. За добру забаву ручить Валевий Комітет. — К. Подлуський, предс.; Й. Іванкевич, кас.; А. Зубрицький, секр.

СИРАКЮЗ, Н. Й. Заходом русько-укр. Тов. „Січ" і Читальнї „Просьвіта" в Syracuse, N. Y. відбуде ся в суботу дня 18-го падолиста с. р. в гали п. Т. Гливи, 927 W. Fayette Str. **Великий Баль і аматорське представлене „Бідна на сьвіті пещена дитина"**. Початок балю о год. 5.30 вечером. Представлене відограєсь о год. 8-ій. По представленю Баль буде відбувати ся дальше. Вступ 25 цнт. В представленю беруть участь слїдуючі члени тов.: В. Гарматюк, К. Бандас, Іван Шеремета, Н. Шеремета, Г. Трач, Н. Дїдуник, Т. Яччник, Т. Андрусишин, В. Кучеравий, В. Осухівський і дїти: В. Тиктор і Марія Денис. — Режісер Н. Крук; діріґент хору читальняного: В. Вульчин, дякоучитель. — Всїх Русинів і Русинок як також місцеві і околичні Товариства і Братства на сей баль і на се представлене сердечно і щиро запрошуємо. Хто прийде — не пожалує! — За добру забаву ручить — Комітет.

СТ. ЛЮІС, МО. Великий Баль на дохід руської гр.-кат. церкви відбуде ся в суботу дня 25-го падолиста б. р. в руській галї п. Алекс. Валєвського, при Second & St. George Sts., St. Louis, Mo. — **Початок о год. 7-ій вечер.**

ВОДЕРВЛІТ, Н. Й. Заходом Братства сьв. О. Николая, від. Р. Н. С. 13, в Watervliet, N. Y. відбуде ся в недїлю дня 19-го падолиста с. р. **Вокально-драматичний Вечерок!** Будуть продукції мішаного і дїточого хору! Будуть гарні декламації і монольоги! На закінчене відограють аматори театральну штуку: **„Бунтівник"**. Хто хоче щось милого та красного почути і побачити, того просимо прибути на 7-му годину (точно!) вечер до церковної галї (2410 4th Ave., Watervliet, N. Y.). Дохід на церкву. Вступ 25 цнт.; дїти 10 цнт.

Пошукуваня.

Де є Олекса Сікора, літ 22. Хтоб про него що знав, зволить написати до: Гринько Бурчак, Slatington, Pa. або Семко Сеник, Slatedale, Pa., а дістане 5 дол. нагороди. 45—46

Пошукую в дуже важній справі свого брата Миколу Дїдуника, котрий має перебувати в стейтї New York. До Америки приїхав два роки тому в зад. Походить з села Котузова, повіту Підгайцї. Хто би про него знав або він сам, нехай зголосить ся на адресу: Wasyl Didunyk, 559 Manitoba Ave., Winnipeg, Man. Canada.

Анна Ротко пошукує свого мужа Тимка Ротко. Він походить з села Вірхня, пов. Горлицї, Галичина. Хто подасть його місце пробуваня, дістане нагороду. Пишіть на адресу: Тимко Барановський, 9 Basset Str., Ansonia, Conn.

СПРАВОЗДАНЄ КАСОВЕ „РУСЬК. МОЛОДЕЧОГО СОЮЗА"

за місяць вересень 1911 р.

Від.	Місцевість	$	ц.
1	Shamokin, Pa.	17	60
2	Mt. Carmel, Pa.	1	00
3	Olyphant, Pa.	4	50
4	Jersey City, N. J.	1	57
5	Mt. Carmel, Pa.	6	00
7	McAdoo, Pa.	12	45
8	Elmira, N. Y.	3	25
9	St. Clair, Pa.	8	07
10	Ansonia, Conn.	7	20
11	Waterbury, Conn.	2	00
12	Yonkers, N. Y.	1	75
14	St. Louis, Mo.	5	70
16	Lansford, Pa.	—	—
18	Seymour, Conn.		95
20	Jessup, Pa.	5	75
21	Mayfield, Pa.		50
23	Homestead, Pa.	4	75
24	Shamokin, Pa.		48
25	Trauger, Pa.		75
26	Belle Vernon, Pa.	1	00
27	Glen Lyon, Pa.	13	80
28	Mahanoy Plane, Pa.	6	00
29	Rhone, Pa.	4	75
30	Breslau, Pa.	2	30
33	Northampton, Pa.	26	80
35	Whitney, Pa.		75
36	Scottdale, Pa.	3	35
37	Chisholm, Minn.	2	85
38	Auburn, N. Y.	3	75
39	Syracuse, N. Y.	4	00
40	Edwardsville, Pa.	7	00
42	Passaic, N. J.	6	75
43	Simpson, Pa.	4	00
45	Philadelphia, Pa.	—	—
46	Plymouth, Pa.	7	42
47	Ambridge, Pa.		50
48	McKeesport, Pa.	2	50
53	Pittsburg, Pa.	9	70
55	Carnegie, Pa.	8	25
58	Ramey, Pa.	2	35
59	Leisenring, Pa.	5	50
60	Baltimore, M. D.	1	80
61	Dunlo, Pa.	1	00
63	Ford City, Pa.	3	00
65	Elizabeth, N. J.	6	00
67	Butler, Pa.		25
68	Ansonia, Conn.	1	13
70	Jersey City, N. J.	1	80
72	Alden Sta., Pa.	16	20
73	Providence, R. I.		45
78	Minersville, Pa.	8	00
81	Baltimore, Md.	—	—
82	New Alexandria, Pa.	2	75
83	Carnegie, Pa.		25
85	Hazleton, Pa.	3	00
87	Lancaster, N. Y.	2	40
90	Centralia, Pa.		50
91	McKees Rocks, Pa.		25
92	Taylor, Pa.	4	25
96	Pittsburg, Pa.	2	25
97	Marion Heights, Pa.		50
98	Shenandoah, Pa.	2	25
99	Wilkes Barre, Pa.	1	00
102	Cleveland, O.	3	25
104	Perth Amboy, N. J.	5	85
105	Nicetown, Pa.	1	00
106	Chicago, Ill.	2	50
107	Sayre, Pa.	2	48
108	New York, N. Y.	1	75
109	Ellsworth, Pa.	1	50
113	New Florence, Pa.		—
116	Chisholm, Minn.		25
117	New York, N. Y.		50
120	Spangler, Pa.	7	75
121	Trenton, N. J.	21	13
123	Scranton, Pa.		50
126	Beaverdale, Pa.	2	25
127	Buffalo, N. Y.		25
128	Lorain, O.	2	00
129	Sykesville, Pa.	2	75
130	Pittsburg, Pa.	1	50
132	McKeesport, Pa.	3	75
133	Newark, N. J.	1	25
135	Smoke Run, Pa.	1	50
136	Carnegie, Pa.		75
139	Oil City, Pa.	2	00
140	Youngstown, O.		50
142	Elizabeth, N. J.	4	00
147	Allentown, Pa.	5	50
148	California, Pa.	1	25
156	Sheffield, Pa.		50
157	Donora, Pa.	3	75
162	Scranton, Pa.	2	00
179	St. Louis, Mo.		75
182	Dixonville, Pa.	2	45
188	Ginter, Pa.	2	40
197	Swoyers, Pa.	7	75
198	Port Jervis, N. Y.	—	—
201	Whippany, N. J.		75
203	Brooklyn, N. Y.	—	—
207	Jeanette, Pa.	1	65
208	Kingston, Pa.	5	16
213	Bayonne, N. J.	4	28
214	McKees Rocks, Pa.	—	—
217	Rochester, N. Y.		50
222	Mahanoy City, Pa.	5	00
223	Port Buckley, Pa.	—	—
225	Desloge, Mo.		75
227	Derry, Pa.	1	15
228	St. Clair, Pa.		24
229	Scranton, Pa.	6	25
241	Newark, N. J.		25
244	Bellefonte, Pa.	2	00
245	Trenton, N. J.	2	85
246	Crompton, R. I.		25
247	Wilmington, Del.		50
249	Nanticoke, Pa.	1	80
255	West Newton, Pa.	2	00
257	Spring Valley, N. Y.	1	25
258	W. E. Pittsburg, Pa.		75
260	Taylor, Pa.		25
273	Hudson, N. Y.		25
276	Ambridge, Pa.	1	25
283	Auburn, N. Y.	1	25
285	Glassport, Pa.		25
291	Brooklyn, N. Y.		75
296	New Kensington, Pa.	2	60
298	Holden, W. Va.	3	20

E221

Прихід за місяць вересень є $410.51

Зіставлене:

Прихід за вересень є 410.51
Готівка з кінц. серпня була 13.321.14

Весь прихід разом є 13.731.65
Розхід: посм. по бл. п. Ількови Гончар, Smoke Run, Pa. і платня Головн. Уряду - 46.00

Готівка з кінц. вересня є $13.685.65

Іван Мартон, заст. г. пр.,
А. Шаршонь, г. кас.,
С. Ядловський, г. ф. секр.

Конкурси.

Гр. кат. парохія в Обурн, Н. Й. пошукує дяка. Зголошувати ся можуть рефлектанти тілько з добрим чистим голосом. Крім того має уміти провадити сьпів хоральний і учити дїтей в школї. Зголошенє до: Rev. Philemon Tarnawsky, Box 204, Auburn, N. Y.

Пошукує ся дяка з добрим теноровим голосом до провадженя хорального сьпіву. Кандидат нехай зголосить ся на адресу: St. Demetrius gr. kath. Church, Belfield, N. Dak.

Голоси люду

в справах церковних і парохіяльних.

8.

New Alexandria, Pa.

Хвальна Редакціє!

В залученю посилаю Вам письмо нашого Владики, з которого довідаєте ся, що Владика не признаєсь до Русинів, бо чей же не називав би себе „хрунем!“

Посилаю також копію листу, писаного до Владики в справі церковній, на котре то письмо отрималисьмо від Владики залучену відповідь.

Зазначую рівнож, що я сам був у Владики два рази: і так перший раз сказано мені, що Владика не вдома, другий раз сказано мені, що Владика тепер занятий, бо хтось єсть на авдиєнції, а по авдиєнції буде змучений, то не може мене приняти.

То значить: вертай, дурню, 300 миль до свого дому з нічим, бо Владика буде змучений!

Дальше, силоміць накинув нам Владика о. Пастелього з Травґер, Па. Сей панотець (великий мадярон) був найбільшим ворогом Владики, а позаяк Травґер єсть і був парохією, яка не мала і не має нічо спільного з Епископом, то о. Пастелія прогнано, а він, не маючи де притулити ся, гонить до Епископа і — як показало ся — не надармо, бо по повороті з Філядельфії приніс юрисдикцію на New Alexandria, Pa., о чім ми нічого не знали. При помочи кількох мадярських фамілій обняв о. Пастелій церков, наш уряд суспендував, а вибрав собі своїх чисто мадярських урядників. Зазначую, що угорських фамілій єсть тут лише 15, а галицьких висше 50.

Свого часу ми всі Галичани булибисьмо його приняли, з тим однак, щоби мешкав в Александрії, але він не згодив ся мешкати у нас, бо то плейс, а він хоче бути в більшім місті. Ню Александрія віддалена від Greensburg-а (тут о. Пастелій мешкає) о 9 миль, а право канонічне каже, що парох мусить мешкати там, де церков.

Тепер наш накинений духовник галицьких Русинів іґнорує, на проповідях провокує, заохочує угорських Русинів до поставлення на своїм, та називає нас індепендентами.

Минувшої неділі було у нас віче в справі фонду бл. п. о. Н. Стефановича. Тоїж самої неділі перед вічем я подав о. Пастельому витинок з „Свободи“ (оголошене віча в New Alexandria) і просив щоби про се віче оголосив на пропові́ди, та місто оголосити, він спротивив ся тому та кричав на проповиди, що ми не маємо права жадних віч ані мітінґів робити, бо церков єсть епископська а він має юрисдикцію, проте він розказує.

Та знаєте, що він ще зробив? Коли ми прийшли на віче, він галю церковну замкнув на колодку, а на ту колодку прічипив картку з написом чисто мадярським, зазначую: мадярським, не словенським — що до галі не маєм вступу!

Відпис сего письма я заслав до митрополита Шептицького.

За правдивість повисше сказаного і за опублікованє сего письма та обох залучених документів — беру на себе повну відвічальність.

С. Маркевич.

Відпис листу, писаного до Епископа С. С. Ортиньского, в справі церковній:

Ваше Преосьвященьство!

Ми низше підписані куратори, пишемо се письмо, і коли Пр. Владика не вислухають, будемо змушені удати ся до аїриських Епископів.

Наша парохія одноголосно на мітінґу згодила ся на се, щоби нашим парохом був о. М. Балог, котрий на се годить ся.

Парохія жадає, щоби сьвященик мешкав в New Alexandria, і щоби дяк був з Галичини.

Дальше минає рік, а ми, мимо просьб, сьвященика не маєм, і коли о. Балог згодив ся до нас прийти, то просимо ласкаво уділити єму юрисдикцію. Ходить чутка, що до нас має прийти о. Пастелі, бо він вже тому три тижні телефонував, що має юрисдикцію, однак люде не хочуть єго, бо мають на се многі і важні причини.

1. о. Пастелі відібрав був Jamison від о. Даниловича і мав з ним файт через цілий час; люде о тім знають і згіршили би ся, наколиб прийшов до нас той сьвященик, що не слухав розпоряджень Вашого Преосьвященьства.

2. Люде дуже добре знають, що о. Пастелі на службі Божій в Jamison не споминав імени Сотер, а на New Alexandrii споминав, а тимсамим показав ся дволичним.

3. о. Пастелі не міг ховати на римо-кат. цминтари, та через него многі Русини набрали ся встиду, що такого мають сьвященика.

4. Люде сьвященика без юрисдикції приняти не хотять, а хотьби о. Пастелі мав юрисдикцію від Вас, люде не повірять, позаяк о. Данилович публично голосив, що о. Пастелі не має юрисдикції.

5. о Пастелі наміряє мешкати в Greensburg, а коли побіє кого в майні, то тяжко дочекати ся сьвященика і грозить опасність, що може чоловік умерти без сповіди.

6. о. Пастелі не згодить ся на галицького дяка.

7. Недалеко New Alexandrii єсть плейс Export, де є схізма і люде звідтам, з повіта Стрийського, скорше будуть удавати ся до батюшки, як до него, позаяк він не говорить добре по руськи і бороди не має.

Здає ся нам, що ті причини вистарчають, щоби Преосвященний вислухали нашу просьбу і дали нам о. М. Балога.

Робимо увагу, що ми люде спокійні, але єсли Ваше Преосвященьство не полагодять сеї справи на нашу користь в як найкоротшім часі, будемо змушені засягнути помочи лоєрів, та перепровадити таке діло, про яке ще ніяка парохія не подумала, проте звертаємось і просимо В. Преосв. не давати нам нагоди бути дороговказами.

Вправді ходила до Вашого Преосв. депутація, о скілько ми чули, однак се ділялось без відомости парохії, бо парохія не висилала депутації, тільки заслала письмо, заосмотрене печатію церковною, а перед кількома днями висилала делеґата в особі п. Маркевича, котрого Ваше Преосьв. не приняли.

На случай, коли би Ваше Преосьв. тим разом не вислухали нашої просьби, то люде будуть змушені ходити поки-що до костела, а і тепер вже многі удають ся в потребах до латинських сьвящеників.

Колиби Ваше Преосьв. на силу нам дали о. Пастелія, то ми більше в жадних справах удаватись до Вас не будемо і будемо заховувати ся так, якби гр.-кат. Епископа в Америці не було.

Наколиб В. Преосвященьство замкнули нам підчас процесу церков перед нами, — тим не зразимось, а прав вільної землі ніхто не може нам вкоротити.

Просимо в короткім часі дати нам відповідь.

Дано в New Alexandria, Pa.
дня 14. сентембра 1911.

С. Маркевич, предсідатель.

(Печать парохіяльна).

Відповідь Пр. Владики на повисше письмо:

Philadelphia, Pa., 19. Sept. 1911.

До Чесних Комітетових
Церкви Преч. Діви Марії
в New Alexandria, Pa.

На Ваш лист, писаний 14. Sept., висланий 18. Sept., Іх Преосьвященьство поручили мені відповісти, як слідує:

1) Всї чеснї комітетові видно не зрозуміли ще до тепер, що то єсть сьв. Соборна і Апостольска Церков, якої звичайна назва єсть церков католицка. Єслиб се зрозуміли, то ніколи не писалиби в такий спосіб до Свойого Епископа подібних листів, як сей, котрий Іх Преосьвященьство перед хвилею одержали. Щоби зрозуміли, то я їм поясню, що ніколи в сьвіті, в цілій католицкій Церкви не було в звичаю, щоби вірні вибирали, або призначували собі сьвященика, як се зробили підписані заступники церковної громади в сім листі. Ніколи вірні не можуть жадати того, що не єсть їм дозволено; могуть лише просити, представляти Свойому Епископови під розвагу, якого правом єсть потвердити се, коли уважає Церкві за користне, а відкинути, коли се шкідливе.

В противнім разі, колиби церковна громада поставила яке недозволене жадане і підпирала єго погрозами — се знак, що то не єсть церковна громада, яка бажає добра душ своїх співвірних, але щось як тічня вовків, яка хоче знищити і потоптати церковний закон, з св. Евангелія взятий і 2 тисячами літ утверджений. Такі люди стають сектантами, бо лише в протестантських сектах єсть сей звичай, де громада вибирає собі прічера. В католицкій Церкві єсть закон, якому вірні мають повинувати ся.

2) Іх Преосьвященьство упереджають Ваші бажання, бо коли лише зашлете протоколи мітінґу, на якім зажадаєте звороту Вашої Церкви, Іх Преосьвященьство сейчас вишлють Вам „deed“, з яким Ви собі можете зробити, що схочете, бо не мури становлять Церков, але живі людські душі і серця. Колиж у Вас ті душі вже не належать до звязи з католицкою Церквою, то мурів чи дерева Іх Преосьвященьству не треба. Не будинку церковного, але Ваших душ, Вашої любови бажає від Вас Начальник тої Церкви Іх Преосьвященьство, Кир Сотер.

3) Юрисдикция Всч. о. Пастельому вже дана, але коли не хочете, він Вас обслугувати не буде, Вам єго нікого не накидає, беріть собі кого хочете, але право Церкви заховане мусить бути і Ви ломаня того права не повинні ся домагати. В сьв. Письмі єсть сказано, що колиб навіть ангел прийшов до Вас і голосив слово Боже, а не був Богом післаний, най буде проклятий! То відносить ся як раз до правдивого післанництва сьвященика, або як Ви називаєте юрисдикції.

4) Що до Вашого доброго прикладу, який хочете дати цілій Америці — давайте! Іх Преосьвященьство ніколи нічого доброго по Русинах не сподівали ся і не сподівають ся аж хіба, як вимре се хрунївске поколїнє, а настане вже аж трете, яке буде виховане в правдивій вірі, в любві до Бога і до своєї сьв. Церкви і свого прекрасного обряду. Русини хранять завсігди: при виборах, в судах, в вірі, в церкві, то вже так війшло в їх кров по дідах і прадідах, що їх собі трудно інакше представити. Тому і по Вас нічого иньшого не сподіваютъ ся, лише, що яко хрунї по під чужими плотами, по чужих церквах, наплювавши на власну, погинете. І то буде справедлива кара Божа за Ваше непослушеньство. Таку кару Божу Ви оглядаєте вже тепер власними очами, як непослушні упадають оден по другім в що раз більшу пропасть прогріхів.

Супроти сего для Вас суть два виходи 1) або приняти сьвященика, який має юрисдикцію від своєї правної Церковної власти, або 2) ухвалити собі раз, що станете ся індепендентами і раз на все відлучите ся від своєї Матери сьв. гр. католицкої Церкви.

Очікуємо Вашого твердого рішеня і сподїємо ся, що коли любов до своєї рідної Церкви у Вас переможе Вашу підлу гордість, Ви станете вірними синами своєї Матери Руської катол. Церкви і свого народу.

З Епископской Канцелярії
о. Захар Орун,
секретар.

Спростоване.

В 44. числі „Свободи“ в артикулі під титулом: „В чім треба шукати причини нашого лиха?“ наводить редакція*) причини, задля яких нарід і духовеньство тратить серце до гр. к. Епископа С. С. Ортиньского. В тім артикулі находить ся, дотично духовеньства такий уступ: „І одні усунули ся на бік і лиш приглядають ся, а другі, використуючи його слабі сторони підхлібством і підкупством (підчеркнене автора) діставали титули і гонори і парохії, а прочі опустали руки в безрадности“.

Сими то словами кинено тяжку пляму на Епископа і на духовеньство, бо публично закидає ся, що парафії продає ся і купує ся за гроші. На таке оскаржене не годить ся мовчати, бо се не дрібничка. І так:

І.) Закинене духовеньству підкупство зове ся в праві церковнім симонія і єсть то підле беззаконіє, за яке той, хто его допустив ся, підпадає самим ділом клятві, від котрої лише Престол Апостольский може розрішити. Також надане парафії єсть неважне, так що той, хто получив парафію способом симонійним, не може побирати приходів.

ІІ.) В „Свободі“ не зацитовано поіменно, котрі сьвященики через симонію діставали і дістають парафії, а тим самим тота ганьба паде на все гр. кат. духовеньство, позістаюче під юрисдикцією гр. кат. Епископа С. С. Ортиньского в Америці.

ІІІ.) Заходить обава, що всї вірні, повірені Апостольскій управі гр. кат. Епископа, прочитавши в ґазеті явне оскаржене о симонію, готові підозрівати свого душпастиря, що підкупством дістав їх парафію.

З тих тут наведених причин відпирає низше підписаний се явне обвинене і серіозно просить Хвальну Редакцію „Свободи“, щоби сей закид дотично сего особи відкликала.

Слава Ісусу Христу!

Granville, N. Y. Nov. 7, 1911.

о. Іван Велигорский,
гр. кат. душпастир в Granville, N. Y.

*) Статя під наведеним заголовком не походить від редакції. — Пр. Ред.

З St. Louis, Mo.

Родимці! Сим маю честь повідомити Вас, що я переніс свій бізнес з 200 Victor Str. до власного дому при **1500 South 3rd Str., St. Louis, Mo.**

Маю красно урядженйй **Буфет і склад ріжнородних лікерів**, котрі продаю танше, ніж які небудь гуртовні склади. Висилаю замовленя експресом до всіх „сухих“ плейсів скоро і совістно. В буфеті є завсігди свіжа, тепла і зимна перекуска.

Для розривки костумерів є саля білярдова, а надто маю красну обширну **Галю** на мітінґи, балі, весіля, забави і т. п. **Баль що суботи.** — Незабувайте за старого Союзовця, пишіть по замовленя, голосіть ся до мене по всьо, що Вам лиш треба, а будьте певні, що я обслужу Вас завсігди чемно, красно і справедливо.

Затямте собі добре мою адресу:

М. Петровський,
1500 So. 3rd Str. St. Louis, Mo.

РУСЬКА КНИГАРНЯ
МИХАЇЛА ЛИСЯКА

312 E. 6th STREET. NEW YORK, N. Y.

Спродає молитвенники, книжки до читаня, листи, картки на Рожд. Хр. і календарі.

---

5 долярів денно

можеш легко заробити, працюючи 2 до 4 годин денно, яко наш аґент. Хто хоче працювати, най зараз зголосить ся листовно (в долученем 2-цент. марки на відповідь) до:

EUROPEAN COMMERCIAL CO.
25 E. 14 Str. New York, N. Y.

Велика Випродаж!

Родимці! Єсли хочете дістати гарний і добрий годинник, то удайте ся просто до нашої **руської фірми**, а ми обслужимо Вас чесно і скоро.

Даємо Вам тепер добру нагоду, отже користайте, хто може.

Єсли хочете, пішлемо Вам чудовий 14 K. solid gold filled (14 Карат. золот. виповнюваний) годинник, критий, о 3 чудово різьблених ковертах, з добрим американським верком **о 17 КАМІНЯХ**, ґарантований писемно на 20 літ, за ціну фабричну $8.25. — **За сей самий годинник в иньших компаніях заплатите 30 до 35 дол.** 45—48

ВАЖНЕ! За сей годинник заплатите доперва тогди, коли його оглянете і Вам подобає ся — Пишіть вперед по катальоґ і докладний опис годинника.

Спішіть з замовленями бо тільки 2060 штук продамо по тій зниженій ціні.

European Bazaar 25 EAST 14-th STR., NEW YORK, N. Y.

$3.75 Сей чудовий зиґарок лише 3.75

Правдивий американський годинник, з найкрасшими американськими каменями, хорошо ґравірований, подвійно волочений, з добрим осередком і пружиною, накручуваний бічною голкою. **Ґарантований на 20 літ.** Пішлемо Вам його C. O. D. за $3.75 і кошти пересилки з позволенем дарового огляненя. Як він Вам при огляданю не сподобає ся, відошліть назад на наш кошт. **Весь риск беремо на себе. Єсли пішлете $3.75 враз з замовленем,** дістанете даром елеґантний перстень і обі ті річи вишлемо Вам оплатно в реґістрованім пуделку Як купите шість зиґарків за **$22.50, дістанете один даром.** Напишіть, чи хочете мати зиґарок мужеський, чи дамський До кождого зиґарка додає ся за **дармо** гарний ланцушок.

PETERS CO., Dept. 5., CHICAGO, ILL.

Російсько-Американська Лінія

ОДИНОКА ЛІНІЯ БЕЗ ПЕРЕСІДАНЯ — МІЖ РОСІЄЮ І АМЕРИКОЮ. —

8½ дня до Ротердаму, 11½ дня до Лібави.

„ЛІТУАНІЯ“ — 11-го Новембра
„КУРСК“ — 25-го Новембра

III кляса $31.00	III кляса $33.00
II кляса $45.00	II кляса $47.00
I кляса $52.00	I кляса $62.00

По близші подробиці просить ся звертати до наших аґентів або до головного заступництва;

A. E. JOHNSON & CO. 27 BROADWAY NEW YORK, N. Y.

10 центів.

Наколи зобовяжете ся платити по 10 центів денне, то пішлемо Вам **на кредит** отсей прегарний ґрамофон плитовий.

5 ЦЕНТІВ.

Наколи зобовяжете ся платити по 5 центів денно, пішлемо Вам 14 кар. позолочений (gold filled) годинник о трох ковертах, 11 каменях, з ґаранцією на 20 літ, а також ланцушок і дармовис.

Тепер не присилайте ані цента, лиш пишіть по катальоґ в залученем марки на пересилку до: 43—46

LIBERTY COMMERCIAL CO.,
343 E. 9-th STR., Dept. F., NEW YORK, N. Y.

$5.75

Ш. з 17 каміннями

Желізничий годинник для мущин

і жінок, накручує ся без ключика, позолочуваний, з ґваранцією на 20 літ, подвійні куверти красно вирізані. Ходить безусловно точно на спеціяльно зроблений для людей, котрі роблять при желізницях, і ґварантує ся на 20 літ. Незвичайна нагода. — Ми вишлемо сей годинник на кожду адресу за послілатою (C. O. D.) $5.75 і за зворот пересилки, з тим прівилейом, що кождий може його оглянути, і єсли єму не подобає ся — то тоді не потребує платити ані одного цента. За такий годинник у иньшого купця треба заплатити 35 дол. Дуже гарний 14 кар. золотом позолочений ланьцушок з дармовисом — додає ся даром до кождого годинника.

EXCELSIOR WATCH CO.
1101 Athenaeum Building, Chicago, Ill.

Позахатні робітники.

Робітники, виставлені на холод і вохкість, уникнуть докучливих болів ревматизму і невральґії, уживаючи д-ра Ріхтера „Pain Expeller-у“ в хвилі, коли почують перші кольки (ломаня).

Сей лік має запевнену постійну славу від 43 літ. Уживають його скрізь по цілім сьвіті, а дістати його можна у всіх друґсторах Злучених Держав по 25 і 50 центів за фляшку.

Уживайте його також в случаях напруженя мускулів, звихнень, болів в суставах, в боці і в грудях, болю зубів, уший і жолудкових корчів.

Повне поучене в руськім язиці находить ся в кождій коробці.

Будьте уважні і вистерігайте ся численних наслідувань. Правдивий Pain Expeller находить ся тільки в такій коробці, яка тут представлена на образку.

Сей лік виробляють

F. Ad. Richter & Co.
213—215 Pearl Str., New York City

ТАНА ПРОДАЖА ШИФКАРТ.

Одинока руська аґенція шифкартова в Ню Йорку.

ВАЖНЕ! По причині конкуренції між лініями, можете від нас відїхати до Старого Краю найменшим коштом на добрих, поспішних шифах на Гамбурґ, Бремен, Ротердам і Антверпен.

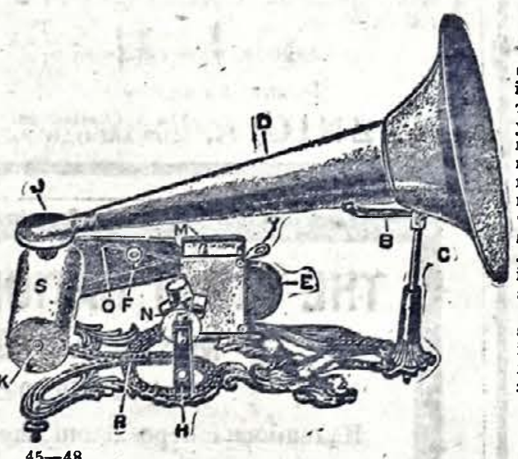
Желаючі скористати з нагоди низької ціни, повинні удавати ся до нас зі всякими запитами о інформації і о час відпливу кораблів.

Живучим подальше від Ню Йорку, завчасу замовляємо місця на шифах, як і наші аґенти встрічають пасажирів на стаціях (depot) в Ню Йорку. Ми стараємо ся о вигоду пасажирів, як також і про їх баґажі і нічліг.

КРАЯНИ! По що йти до чужих, котрі Вас не розуміють, коли можете удати ся до нас так, як до свого дому. Хто має замір їхати до старого краю, або спровадити кого до Америки, нехай удасть ся до нас, а ми ручимо, що дістане добру услугу. — Нумер телефону аґенції єсть: **Orchard 887.**

Удавайте ся особисто, листовно або по телефоні до:

G. KUNASHEVSKY, 179 East 3rd Str., New York, N. Y.

Дармо!

Купіть у нас за $6.00 найліпшого тютюну до папіросів і виберіть собі презент з слідуючих предметів: 1. Найновійший імпортований **фоноґраф** з великою нікльованою трубою і рекордами, який грає гарно й виразно усяку музику і пісні. Кождий може мати в своїм мешканю концерт. 2. Красна **гармонія** з славної німецької фабрики з нотами і вказівками. 3. Гарний столовий, нікльований **годинник** з музикою, що грає за кождим разом 10 мінут. 4. Грубо золочений дамський або мужеський **зиґарок**. 5. **Столовий сервіс** в краснім пуделку: 6 ножів, 6 вилок, 6 великих і 6 малих ложок, 1 ніж до масла і 1 ложочка до цукру. — За наш презент хочемо, аби Ви поручали нашу фірму Вашим знакомим. Пришліть нам на задаток 50 центів марками, а ми зашлемо Вам 40 пуделок тютюну 4-ох родів за $6.00 і вибраний Вами презент. Решту $5.50 заплатите по відібраню товару. Кому сей товар не подобає ся, може його не приняти.

45—48

English Asiatic Tobacco Co., Dept. Л.,
115 E. 7th Str., New York City.

Новий вибір русько-українських рекордів.

Ми продаємо ґрамофони на тижневі і місячні сплати.

!Рекорди на всіх язиках!

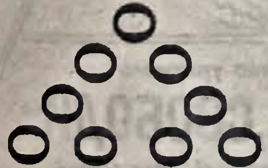
Пишіть по наш катальоґ і вибрану Вами машину ми пішлемо на Ваш Express Office, де за дозволом аґента можете сей ґрамофон оглянути, не платячи ані одного цента наперед.

Позір! Кожда експресова компанія дає Вам привілей екзамінувати наш ґрамофон на наше бажане.

Спеціяльний катальоґ 100 ріжних річий, як: кишеневих і стінних годинників, ювилерських приборів і т. и. висилаємо на жадане даром.

GLOBE RECORD & SUPPLY CO. DEPT. T. 131 E. 7th STREET NEW YORK, N. Y.

За відгадку $100.00 За відгадку

Тут маєте трикутник зложений з 9-ти кружків. Впишіть у кождий з них одно число від 1 до 9 так, щоби сума в кождий із трох боків виносила 20. Одної і тої самої цифри не вільно вживати більше як один раз. 45-48

За розвязане сеї загадки дістанете чек на $100.00!

Се для Вас нагода покласти підвалини до щастя.

Кождому, хто надішле влучну відповідь на се оголошене, дамо 100-доляровий чек, котрий буде принятий нашим бюром так як готівка тоді, коли ся сума буде ужита яко перша рата на закупно якого небудь з наших непроданих лотів у

METUCHEN ESTATES положених межи **Perth Amboy** а **New Brunswick.**

Через ті лоти курсує зелізниця і трамвай і тут є фабрика. Голосіть ся або пишіть по вільні проґулькові тікети. Користайте з нагоди, прибудьте і огляньте сї гарні місця, або пишіть по близші інформації. Ся оферта кінчить ся з днем 30. падолиста. Адресуйте:

METUCHEN REALTY CO., Dept. Svo., 26 Cortland Str., New York, N. Y.

Телефон 1823 Орчард.

Одиноквй Русько-Славянський

БАНК
А. ҐРОХОВСЬКИЙ і Ко.

Істнує від 1880 р.

в НЮ ЙОРКУ: 111—115 E. 7th St.
в БРУКЛИНІ: Cor. Grand St. & Bedford Ave.

Найнизші ціни — найвисше обезпечене.

Наш власний дім.

$100.000 00! **Читайте уважно!** $100.000.00 вложив наш банк в державну касу на обезпечене наших чинностий.

В нашім банку дістанете по найдешевшій ціні:

ШИФКАРТИ всїх корабельних товариств, ЖЕЛІЗНИЧІ БІЛЕТИ до всїх міст Злучених Держав і Канади.

ПЕРЕСИЛАЄМО І МІНЯЄМО ГРОЩІ всїх країв після докладного біржевого курсу.

ПРАВНИЧИЙ ВІДДІЛ БАНКУ виладжує ріжного рода повновласти, акти купна і продажі, старостинські та речинцеві пашпорти і службові книжочки.

ЩАДНИЧИЙ ВІДДІЛ нашого банку принимає вкладки від одного доляра і платить від тих вкладок 4 процент. Вкладки можете приносити особисто або присилати письменно моні-ордером або готівкою в реґістрованім листі. Про вкладки, складані в нашім банку, і про особи, вкладаючі їх, заховує ся тайна. ЖІНКИ І ДІТИ можуть держати свої ощадности в нашім банку і можуть винимати їх без мужів, родичів або опікунів.

Найнизші ціни — найвисша ґарантія: $100.000.00.

Приходіть або пишіть, а відповідь дістанете відворотною почтою.

РУСЬКО-СЛАВЯНСЬКИЙ БАНК А. ГРОХОВСЬКИЙ & КО.
115 E. 7th St., New York City, або Brooklyn.

Ціни і правила оголошень в „Свободі".

1) ОГОЛОШЕНЯ БИЗНЕСОВІ, які йдуть довший час (від 3 місяців до року) платять ся після спеціяльної тарифи, яку інтересовані дістануть на жадане листовно.

1-о, 2-о або 3-и разові ОГОЛОШЕНЯ БИЗНЕСІВ по 3 цнт. від слова за кождий раз.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ, як: мітинґи брацтв і товариств належачих до Р. Н. Союза поміщає ся безплатно оден раз в рубриці „Рух в Відділах Р. Н. Союза".

ОГОЛОШЕНЯ ПРЕДСТАВЛЕНЬ ТЕАТРАЛЬНИХ І БАЛЇВ по 2 центи від слова для брацтв і товариств належачих до Р. Н. Союза, а для товариств неналежачих до Р. Н. Союза по 4 центи від слова.

ПОШУКУВАНЄ ОСІБ І РОБОТИ по 2 центи від слова за найменче 10 слів.

КОНКУРСИ ПАРОХІЙ і иньші по 3 центи від слова.

ПРОПОЗИЦІЇ ЖЕНИТЬБИ по 10 центів від слова за найменше 10 слів.

Одноразове оголошенє адреси 25 цнт.

2) Належитість за всяке оголошенє мусить бути прислана з гори та в цілости. В противнім разї оголошенє безуслівно не поміщає ся. Належитість за дрібні оголошеня можна присилати також почтовими марками.

3) Кожде оголошенє мусить бути в редакції на тиждень перед датою виходу того числа часописи, в якім воно має бути поміщене. Оголошень телефоном не приймає ся.

4) За зміст оголошень або за відвічальність оголошуючих ся в часописи фірм редакція не приймає ніякої відвічальности.

5) Кого-б скривджено, або з ким зле обходжено-б ся в тій фірмі, яка оголошує ся в нашій часописи, нехай про се сейчас повідомить редакцію, а коли подасть достаточні докази ошуства, викине ся оголошенє несовісної фірми; кромі сего редакція доложить всіх старань, щоб ошуста потягнути до відвічальности.

6) Редакція має право відкинути або перервати яке небудь оголошенє, не подаючи причин.

7) Редакція має право жадати від фірм або незнаних осіб, щоб прислали докази, що ведуть свій бизнес чесно і дійсно зможуть додержати того, що обіцюють в оголошеню.

8) В оголошеню мусить бути тільки правда. Редакція має право відкинути всяке підозріле оголошенє.

9) Оголошеня мусять бути писані пером, виразно і на одній стороні паперу.

10) За дрібні оголошеня редакція не висилає ніяких поквітовань.